

TEKSTIAINEISTOJEN MUODOSTAMINEN

- 1. Luonnollisten keskustelutilanteiden taltiointi
- 2. Kvalitatiivinen tutkimushaastattelu
- 3. Kirjalliset dokumentit

LUONNOLLISTEN KESKUSTELUTILANTEIDEN TALTIOINTI 1

- 1. Eettiset kysymykset
 - “informed consent”
 - luottamuksellisuus
 - seuraamukset
- 2. Taltioinnin “intrusiivisuus”
 - miten taltiointi muuttaa tilanteen luonnetta
 - minkälaista teknistä kalustoa käytetään

LUONNOLLISTEN KESKUSTELUTILANTEIDEN TALTIOINTI

- 3. Tekniset ongelmat
 - analyysiyksikkö, mitä pitää saada tallennettua
 - kuuluvuus usein suurempi ongelma kuin näkyvyys
 - litteroinnin ongelmat
- 4. Mitkä tilanteen ovat “luonnollisia”
 - arkipäivän tilanteen
 - institutionaaliset kohtaamiset

KVALITATIIVINEN TUTKIMUSHAASTATTELU 1

Kvalitatiivinen näkökulma haastatteluun

- ilmiöille annettavien merkitysten tarkastelua
- miten haastateltava puhekäytännössään tuo esille tapansa jäsentää sosiaalista todellisuutta
- kerronta tuotetaan haastattelutilanteessa
- autenttisuus = itselle ja muille kerrottujen tarinoiden keskinäinen koherenssi

KVALITATIIVINEN TUTKIMUSHAASTATTELU 2

Haastatteluprosessi

- 1. Haastattelun “kehystäminen”
 - kontekstin määrittely (“briefing”)
 - kontakti
 - jälkipuinti (“debriefing”)
- 2. Haastattelurunko (“research guide”)
 - tavoitteet
 - teemat
 - tutkimuskysymykset > haastattelukysymykset
 - kategorioinnin ennakoiminen

KVALITATIIVINEN TUTKIMUSHAASTATTELU 3

- 3. Erilaiset kysymystyypit
 - johdanto- tai avauskysymykset
 - suorat kysymykset
 - seuranto- ja tarkentavat kysymykset
 - epäsuorat, kehämäiset tai refleksiiviset kysymykset
 - strukturoivat kysymykset
 - tulkitsevat kysymykset

Hyvä haastattelu voi jo itsessään sisältää analyysia ja validointia.

AUDIOTALLENNETTUEJEN AINEISTOJEN LITTEROIMINEN

Litteroinnin tason valitseminen lähestymistavan mukaan:

- Teemojen taso - esim. teemahaastattelut
- Sanatarkka taso - esim. fenomenologinen analyysi
- Sanatarkka taso erikoismerkintöineen -
esim. diskurssianalyysi, keskusteluanalyysi
- Litterointi on osa analyysia!

ESIMERKKI LITTEROINNISTA ERIKOISMERKEILLÄ

T: No eilen, (.) sä käväsit tän ajan, (.) ajan varaamassa,
(.) mitäs nyt tehtäis.
(1)

T: Eilisen ja tämän päivän välillä (mi- / ni), hhh

A: #N::o#, (.) mitäs tässä mä soitin sinne kotia ja tota, (1.5)

T: Jaa[:,

A: [Sovittiin perjantaina tapaamisesta et[tä,

T: [A-haa.
(1.5)

A: Että mennää lapsen kaa tohon, (1) lapsi menee leikkii niin
sit voidaan puhua ja, (.)

T: Just joo.
(4)

T: Minkäs ikäne se teiän laps on.

A: E: kuus vuotias.

T: (Täs on,) (15) ((tauon loppuosassa paperien kahinaa))

KIRJALLISET DOKUMENTIT 1

1. Erilaiset dokumenttityypit

- viranomaisaineistot
(esim. lausunnot, sairaskertomukset, mietinnöt jne.)
- julkiset tekstit
(esim. lehtiartikkelit, radio- ja tv-ohjelmat, kaunokirjallisuus, elokuvat jne.)
- henkilökohtaiset dokumentit
(esim. päiväkirjat, muistelmät, kirjeet jne.)
- tutkijamuistiinpanot
(esim. tutkijapäiväkirjat, observointimuistiinpanot jne.)

KIRJALLISET DOKUMENTIT 2

2. Näkökulmia dokumentteihin, esimerkkinä sairaskertomus:

Sairaskertomus syntyy osana hoitoa toteuttavan yksikön “arkista” toimintaa ja on tässä mielessä luonnollista aineistoa.

Sairaskertomus on mm.:

- apuväline hoidon suunnittelussa
- työväline hoidon toteuttamisessa
- laillinen dokumentti toimenpiteistä
- informaatiota potilaalle
- osa sairaanhoidon “tietopankkia”

KIRJALLISET DOKUMENTIT 3

Olennainen tutkimuksellinen kysymys:
mitä kirjataan ja miten?

Kirjaamista ohjaavat toisaalta erilaiset viralliset ohjeistukset, toisaalta kirjoittajan tulkinnat havainnoista ja tapahtumista:

- julkisen terveydenhuollon tulkintakehys
- paikallisen organisaation tulkintakehys
- ammatin antama tulkintakehys
- henkilökohtainen tulkintakehys

Dokumentin kirjoittajaa ohjaa toisaalta hänen edustamansa sosiaalisen tyypin puhe- ja kirjoittamistapa, toisaalta hänen henkilökohtainen “äänensä”.